Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy „Solidarność"
REGION ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
ZARZĄD REGIONU
40-286 Katowice, ul. Floriana 7

Katowice, 6 września 2022 roku

UCHWAŁA
Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność"
w sprawie rozpoczęcia z dniem 7. września pogotowia protestacyjnego na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim

W obliczu wysokich cen energii, szalejącej inflacji i rosnących kosztów życia oraz w związku z coraz trudniejszą sytuacją finansową gospodarstw domowych i drastycznym pogorszeniem się kondycji przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność" ogłasza z dniem 7. września pogotowie protestacyjne na terenie całego regionu. Żądamy realizacji następujących postulatów:

I. Wprowadzenia systemowych rozwiązań na poziomie krajowym, których efektem będzie obniżenie ceny energii co najmniej o połowę, polegających na:

1. **Natychmiastowej likwidacji stuprocentowego obliga giełdowego w handlu energią.** Funkcjonujący w Polsce monopol giełdowy w obrocie energią połączony z tzw. mechanizmem cen krańcowych powoduje zawyżenie ceny energii do poziomów przekraczających 2-3 krotnie koszty produkcji energii w elektrowniach konwencjonalnych. Zniesienie stuprocentowego obliga giełdowego spowoduje, że zdecydowana większość obrotu energią będzie realizowana w kontraktach bilateralnych, w których ceny są ustalane w wyniku negocjacji sprzedawcy i kupującego. Praktyka funkcjonowania rynków energii jednoznacznie wskazuje, że taki model w sposób naturalny pozwoli wyeliminować możliwość manipulacji cenowych, które umożliwia tzw. mechanizm cen krańcowych w warunkach monopolu giełdowego.
2. **Wprowadzeniu ustawy specjalnej tymczasowo ograniczającej swobodę obrotu nośnikami energii w celu ustabilizowania jej ceny.** Dotychczasowe doraźne działania podejmowane przez rząd na rzecz ograniczenia wzrostu cen energii skupiały się wyłącznie na wprowadzaniu systemów dopłat i rekompensat. Innymi słowy były to wyłącznie instrumenty, które miały działać od strony popytowej. Nie przyczyniały się one w najmniejszym stopniu do kształtowania podaży energii i nasycenia rynku w stopniu zaspokajającym lub przewyższającym popyt. System dopłat nie zmieni niczego – lub zmieni bardzo niewiele – od strony bezpieczeństwa energetycznego i alokacji źródeł energii na rynku. Wartość dopłat stanowi wyłącznie dodatkowy zysk producentów energii oraz potężny bodziec inflacyjny.

Wobec powyższego niezbędne jest przyjęcie ustawy specjalnej, która tworzyłaby grupę zakupową złożoną z agend państwowych, np. agencji rezerw materiałowych. Grupa ta posiadałaby specjalne uprawnienia dotyczące zakupu nośników energii do Polski. Jednocześnie ustawa przewidywałaby maksymalne ograniczenie możliwości zakupu nośników energii przez inne organizacje i podmioty. Taka struktura pozwoliłaby najefektywniej ustabilizować rynek energii w trakcie obecnego kryzysu, doprowadzić do obniżenia ceny nośników energii oraz ich optymalnej alokacji ze względu na kryteria społeczne i gospodarcze.

II. Złożenia przez polską delegację na najbliższym szczycie Rady Europejskiej oficjalnego wniosku o zawieszenie, a następnie głęboką reformę systemu handlu emisjami EU ETS. Obecnie ten unijny parapodatek podwyższa cenę każdej MWh energii elektrycznej wyprodukowanej w elektrowni węglowej o ponad 280 zł. Opłaty emisyjne znacząco podwyższają również ceny ciepła systemowego oraz koszty produkcji w przemysłach energochłonnych.

Od dłuższego czasu przedstawiciele polskiego rządu w wypowiedziach medialnych skierowanych do krajowej opinii publicznej podnoszą postulat zawieszenia unijnego systemu handlu emisjami EU ETS. Niestety jak dotąd nie ma żadnych informacji potwierdzających, że wniosek w tej sprawie został oficjalnie zgłoszony na szczeblu Rady Europejskiej, ani w żadnej innej instytucji UE.

III. Jak najszybszej realizacji inwestycji w nowoczesne technologie węglowe, których katalog został zapisany w Umowie Społecznej dotyczącej transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego. Wobec druzgocącego fiaska forsowanego w UE modelu transformacji energetycznej opartej o gaz ziemny Polska powinna zbudować własny model, wykorzystujący rodzimy surowiec energetyczny, czyli węgiel. Nowoczesne technologie węglowe pozwalają produkować tanią i stabilną energię w sposób przyjazny dla środowiska. Co równie ważne, technologie te umożliwią Polsce uzyskanie pełnej niezależności energetycznej, a to – szczególnie w obecnych czasach – jest fundamentalną kwestią dla naszego państwa.

Brak realizacji przedstawionych wyżej postulatów do dnia 15 października 2022 roku zmusi Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” do podjęcia czynnych akcji protestacyjnych.

Uzasadnienie:

Polska gospodarka stoi w obliczu najgroźniejszego kryzysu od dziesięcioleci. Rekordowo wysokie ceny energii elektrycznej oraz surowców energetycznych sprawiają, że zarówno małe, rodzinne firmy, jak i wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe stoją w obliczu już nie tylko konieczności ograniczenia produkcji czy zahamowania rozwoju, ale całkowitej likwidacji i masowych zwolnień pracowników. W sektorze przedsiębiorstw cena energii oraz gazu ziemnego wzrosła o kilkaset proc. Co więcej, nie ma obecnie żadnych

przesłanek pozwalających mieć nadzieję, że ceny te spadną w dającym się przewidzieć okresie. Przeciwnie, niemal pewne jest, że w najbliższym czasie nastąpi dalszy dynamiczny wzrost cen energii i jej nośników.

Co oczywiste, kryzys energetyczny dotyka nie tylko przedsiębiorstw, ale również odbiorców indywidualnych. Polskie rodziny z miesiąca na miesiąc ubożeją. Nie tylko z powodu rosnących rachunków za prąd, gaz, opał czy paliwo. Horrendalnie wysokie ceny energii są głównym powodem szalejącej inflacji. Inflacja to droga żywność, odzież i inne podstawowe produkty i usługi. To również topniejące z miesiąca na miesiąc oszczędności i rosnące raty kredytów.

Nie ulega wątpliwości, że główną przyczyną obecnego kryzysu jest celowe działanie Federacji Rosyjskiej, która z surowców energetycznych uczyniła narzędzie destabilizacji gospodarczej i politycznej całej Europy. Należy jednak podkreślić, że za obecną sytuację w dużej mierze odpowiada również błędna i skrajnie szkodliwa polityka klimatyczno-energetyczna Unii Europejskiej. Przed fatalnymi skutkami tejże polityki śląsko-dąbrowska „Solidarność" od wielu lat przestrzegała zarówno rządy Prawa i Sprawiedliwości, jak i poprzednią koalicję rządzącą. Niestety nasze wielokrotnie ponawiane stanowiska i apele w tej sprawie trafiały w próżnię.

Obecny rząd, choć na użytek krajowej opinii publicznej posługuje się narracją krytyczną wobec polityki klimatyczno-energetycznej UE, w realnych działaniach i procesach decyzyjnych bez najmniejszego sprzeciwu akceptuje kolejne zaostrzenia tejże polityki. Świadczyć o tym może chociażby zgoda przedstawicieli polskiego rządu na pakiet Fit for 55 wyrażona zarówno na poziomie Rady Europejskiej, jak i Rady Unii Europejskiej. Dowodem na całkowitą uległość wobec Brukseli w kwestiach energetycznych jest również fakt, że wszystkie „gazowe" inwestycje w energetyce oraz ciepłownictwie są kontynuowane. Dzieje się tak pomimo faktu, że forsowany przez unijne elity model transformacji energetycznej opartej na gazie ziemnym całkowicie zbankrutował, a jego kontynuacja jest równoznaczna z pogłębieniem gospodarczej zależności od Rosji.

Pierwsze wyraźne symptomy nadciągającego kryzysu energetycznego pojawiły się już przeszło rok temu. Ani wówczas, ani po inwazji Rosji na Ukrainę, gdy stało się jasne, że węglowodory będą głównym narzędziem Władimira Putina służącym do terroryzowania Europy, polski rząd nie podjął absolutnie żadnych systemowych działań zaradczych. Wszelkiego rodzaju rekompensaty i dopłaty do energii dla wybranych grup stanowią jedynie działania doraźne, które łagodzą skutki, ale w najmniejszym nawet stopniu nie rozwiązują przyczyny problemu. Co więcej, tego typu instrumenty powodują dalszy wzrost inflacji.

Polski rząd nie tylko nie przedstawia własnych systemowych działań antykryzysowych, ale również nie realizuje przedsięwzięć pozwalających trwale obniżyć ceny energii, które zostały zawarte w porozumieniach podpisanych ze stroną społeczną. Najbardziej bulwersującym przykładem tej rażącej bezczynności jest nierealizowanie inwestycji w nowoczesne technologie energetyczne wykorzystujące węgiel kamienny, których katalog zawiera Umowa Społeczna dotycząca transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego, podpisana 28 maja ubiegłego roku m.in. przez wicepremiera Jacka Sasina. Jedną z tych inwestycji miała być budowa instalacji do zgazowywania węgla. Gdyby rząd zrealizował to, do czego zobowiązał się podpisami swoich najwyższych przedstawicieli, polska gospodarka miałaby do dyspozycji dodatkowe 4 mld m3 gazu rocznie. Gazu wielokrotnie tańszego od surowca pochodzącego z importu. Gazu wytwarzanego z krajowego węgla, a więc gazu, którego dostawy byłyby

Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy „Solidarność"
REGION ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
ZARZĄD REGIONU
40-286 Katowice, ul. Floriana 7

całkowicie pewne i stabilne. Co warte podkreślenia, mowa tutaj wyłącznie o jednej z kilku nowoczesnych technologii węglowych, do rozwoju których polski rząd zobowiązał się w Umowie społecznej. Gdyby ten oraz wcześniejsze dokumenty podpisane przez rząd ze stroną społeczną były realizowane, Polska byłaby dzisiaj krajem znacznie bardziej suwerennym i bezpiecznym energetycznie. Cena energii byłaby nieporównywalnie niższa od obecnej, a gospodarka znajdowałaby się w o wiele lepszym położeniu.

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO
SEKRETARZ
Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego
NSZZ
Dariusz Gierek

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU REGIONU ŚLĄSKO-DĄBROWSKIEGO
NSZZ
Dominik Kolorz

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
Region Śląsko-Dąbrowski
Zarząd Regionu
40-286 Katowice, ul. Floriana 7
tel./fax 32 253 73 73, 253 78 00
NIP 634 21 97 569, REGON 271778531